

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับแต่ประเทศไทยได้ประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2505-2509) เป็นต้นมา ทิศทางการพัฒนาประเทศได้มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และพัฒนาระบบเศรษฐกิจ ทำให้วิถีชีวิตของประชาชนในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ และสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น เช่น เด็กขาดสารอาหารน้อยลง อัตราการตายของคนลดน้อยลง มีคนไม่รู้หนังสือน้อยลง มีความสะดวกสบายจากการให้บริการของภาครัฐมากขึ้น แต่ขณะเดียวกันการพัฒนาดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลกระทบในหลายปัญหา เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหาการกระจายรายได้ และปัญหาอาชญากรรม ปัญหาดังกล่าวมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นตามลำดับ (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานสำคัญของรัฐในฐานะที่มีบทบาทหน้าที่รักษาความมั่นคงภายในของสังคมและบ้านเมือง การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การอำนวยความสะดวก การจัดระเบียบการจราจร และภารกิจอื่น ๆ อีกหลายด้าน ดังนั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงต้องกำหนดนโยบายในการทำงานให้สอดคล้องกับภารกิจดังกล่าว โดยพัฒนาระบบวิธีการทำงานให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกระดับมีความพร้อมที่จะทำงานอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะการให้ความสำคัญต่อการให้บริการประชาชน (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2554)

สถานีตำรวจเป็นหน่วยงานที่เป็นศูนย์กลางการปฏิบัติงานของตำรวจในพื้นที่ เพื่อทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน ดังนั้น ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ของตำรวจ ย่อมต้องอาศัยผู้บริหารในระดับหัวหน้าสถานีตำรวจเป็นสำคัญ โดยอาจกล่าวได้ว่าประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของตำรวจ ย่อมเป็นเครื่องชี้วัดความเจริญก้าวหน้าหรือความล้มเหลวขององค์กรตำรวจ ดังนั้นผู้บริหารที่ชาญฉลาดจะต้องเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมในการทำให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จในสถานการณ์ต่างๆมากที่สุด และหากผู้บริหารสามารถเพิ่มประสิทธิภาพให้กับตำรวจได้มากเท่าใด ประชาชนในพื้นที่ย่อมได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากการปฏิบัติงานที่ดีนั้น และในขณะเดียวกัน ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

ของตำรวจ ย่อมส่งผลให้ตำรวจมีภาพลักษณ์ที่ดีในสายตาประชาชน รวมถึงทำให้เกิดความพึงพอใจ เชื่อถือ และเกิดความศรัทธาในสถาบันตำรวจมากยิ่งขึ้น

ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้การปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติจำเป็นต้องมีการปฏิรูประบบการทำงาน เพื่อช่วยให้การขับเคลื่อนนโยบาย และการแก้ไขปัญหาเกิดความต่อเนื่อง และบรรลุผลสำเร็จ โดยเฉพาะการป้องกันและปราบปรามปัญหาอาชญากรรม ดังนั้นการขับเคลื่อนภารกิจภายใต้บริบทที่เปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการทำงานได้อย่างยืดหยุ่นภายใต้กรอบข้อจำกัด เพื่อประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารงาน และเกิดผลลัพธ์ที่มีประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดการขับเคลื่อนภารกิจภายใต้ข้อจำกัดดังกล่าวให้บรรลุผลสำเร็จได้ คือ ผู้บังคับบัญชาตำรวจนั่นเอง ทั้งนี้ เพราะผู้บังคับบัญชาตำรวจเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการกำหนดแนวทางเป้าหมายในการทำงาน รวมถึงเป็นผู้ริเริ่มแนวคิดใหม่ ๆ ในการทำงาน ทั้งยังเป็นผู้ที่สามารถจูงใจให้ผู้ปฏิบัติเกิดความกระตือรือร้นได้สูง ในการทำงานได้อีกด้วย เห็นได้ว่าผู้บังคับบัญชาตำรวจจึงถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างความสำเร็จ และความเจริญก้าวหน้าขององค์การตำรวจ โดยจากการศึกษาพบว่า นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวสนับสนุนถึงภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อการบรรลุผลสำเร็จขององค์การ

จากความสำคัญของผู้บังคับบัญชาตำรวจที่มีต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ อาจกล่าวได้ว่า หากเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความเชื่อมั่น และมีทัศนคติที่ดีต่อผู้บังคับบัญชาตำรวจมากเพียงใด ย่อมส่งผลให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน และมีแรงจูงใจในการทำงานมากยิ่งขึ้น จนทำให้การปฏิบัติงานในหน้าที่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้ ดังนั้นผู้บังคับบัญชาตำรวจที่มีภาวะผู้นำที่สอดคล้องกับการทำงานในโลกยุคใหม่ในระดับสูง ย่อมจะสามารถสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทุ่มเทแรงกายแรงใจในการทำงานได้อย่างเต็มที่ และเต็มความสามารถ ด้วยเหตุดังกล่าว จึงทำให้เป็นการสมควรที่จะได้ทำการศึกษาถึงการศึกษาระดับภาวะผู้นำแบบโลกาภิวัตน์ต่อประสิทธิผลด้านการป้องกันและปราบปรามของสถานีตำรวจภูธรจังหวัดชุมพร และถึงแม้ว่าผู้บังคับบัญชาตำรวจแต่ละท่านมีลักษณะบุคลิกภาพ และวิธีการทำงานที่มีความแตกต่างกันอย่างมาก แต่สิ่งหนึ่งที่มีความเหมือนกันก็คือ ความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ดังนั้นการศึกษานี้จึงจำเป็นเพื่อช่วยให้ผู้บังคับบัญชาตำรวจได้รับข้อมูลที่น่าไปสู่การเพิ่มจุดแข็งในการบริหารงาน และช่วยได้ตระหนักถึงจุดอ่อนที่ควรกำจัดออกไปอีกด้วย และท้ายที่สุดเมื่อผู้บังคับบัญชาตำรวจสามารถมีประสิทธิผลในการทำงานสูงแล้ว ย่อมจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติเกิดความเชื่อมั่น และมีทัศนคติที่ดีต่อผู้บังคับบัญชาตำรวจ รวมถึงเกิดความกระตือรือร้นในการทำงานและมีแรงจูงใจในการทำงานมากยิ่งขึ้น จนกระทั่งทำให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ด้วยเหตุนี้ในฐานะ

ที่ผู้วิจัยเป็นผู้บังคับบัญชาในสถานตำรวจภูธรจังหวัดชุมพร จึงสนใจในเรื่องดังกล่าวและได้นำมาเป็นงานวิจัยในครั้งนี้ เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้นำไปสู่การกำหนดแนวทางและประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจของสถานตำรวจภูธรจังหวัดชุมพรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำแบบโลกาภิวัตน์ที่มีประสิทธิผลต่องาน ด้านการป้องกันและปราบปรามของสถานตำรวจภูธรจังหวัดชุมพร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับภาวะผู้นำแบบโลกาภิวัตน์กับประสิทธิผลงานด้านการป้องกันและปราบปรามของสถานตำรวจภูธรจังหวัดชุมพร

สมมติฐานการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงตั้งสมมติฐาน ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำแบบโลกาภิวัตน์ที่มีประสิทธิผลต่องานด้านการป้องกันและปราบปรามของสถานตำรวจภูธรจังหวัดชุมพร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง
2. ระดับภาวะผู้นำแบบโลกาภิวัตน์มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลงานด้านการป้องกันและปราบปรามของสถานตำรวจภูธรจังหวัดชุมพร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้มีการกำหนดขอบเขตในการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ สถานตำรวจภูธรจังหวัดชุมพร จำนวน 16 แห่ง ได้แก่ สถานตำรวจภูธรเมืองชุมพร สถานตำรวจภูธรปากน้ำชุมพร สถานตำรวจภูธรบ้านวิสัยเหนือ สถานตำรวจภูธรหลังสวน สถานตำรวจภูธรปากน้ำหลังสวน สถานตำรวจภูธรบ้านในหูด สถานตำรวจภูธรสวี สถานตำรวจภูธรนาสัก สถานตำรวจภูธรปะทิว สถานตำรวจภูธรบ้านมาบอำมฤต สถานตำรวจภูธรท่าแซะ สถานตำรวจภูธรสลุย สถานตำรวจภูธรละแม สถานตำรวจภูธรพะโต๊ะ สถานตำรวจภูธรทุ่งตะโก และสถานตำรวจภูธรปากตะโก

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้นำแนวคิดภาวะผู้นำแบบโลกาภิวัตน์ แนวคิดการบริหารงาน ดำรงในทศวรรษที่ 21 ตามแนวคิดของโกลด์สมิธและคณะ (Goldsmith & Others, 2002) มากำหนด เป็นตัวแปรต้น ซึ่งประกอบไปด้วย

- 2.1 การคิดแบบโลกาภิวัตน์ (Thinking Globally)
- 2.2 การเล็งเห็นเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Appreciating Cultural Diversity)
- 2.3 การพัฒนาความชำนาญทางด้านเทคโนโลยี (Developing Technology Savvy)
- 2.4 การสร้างคู่ค้าธุรกิจและพันธมิตร (Building Partnership and Alliances)
- 2.5 การสร้างการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้นำ (Sharing Leadership)

และแนวคิดเรื่องการวัดประสิทธิผล และเป้าหมายตามภารกิจด้านการป้องกันและปราบปราม มาใช้เป็นตัวแปรตามในการศึกษา

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธร จังหวัดชุมพร จำนวน 16 แห่ง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามานะ (Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 294 คน

4. ขอบเขตด้านเวลา ในการวิจัยครั้งนี้ ทำการเก็บข้อมูลในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2554

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้บังคับบัญชาตำรวจ หมายถึง ผู้บังคับบัญชาตำรวจตั้งแต่ระดับสารวัตรขึ้นไป ที่เป็นหัวหน้าฝ่าย/กลุ่มงานในสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดชุมพร ซึ่งมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการมุ่งใจให้ผู้ปฏิบัติงานได้ดำเนินการตามภารกิจจนบรรลุผลสำเร็จ

ภาวะผู้นำในแบบโลกาภิวัตน์ หมายถึง การที่ผู้บังคับบัญชาตำรวจในสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดชุมพร ได้ใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ เช่น วิสัยทัศน์ในการพัฒนา ทักษะการสื่อสารและการพูดจูงใจ การสร้างความเชื่อมั่น การแสวงหาทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการทำงาน และการประสานงาน เป็นต้น เพื่อช่วยให้ผู้ปฏิบัติเกิดความสะดวกและง่ายต่อการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การคิดแบบโลกาภิวัตน์ หมายถึง วิธีการคิดของผู้บังคับบัญชาตำรวจในสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดชุมพรที่ให้ความสนใจในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้านในลักษณะของการมองแบบองค์รวมทั้งระบบ และสามารถใช้อุปมาอุปไมยข้อเท็จจริงที่เกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์จริงได้อย่างมีคุณภาพ เพื่อนำมาเชื่อมโยงประเด็นต่าง ๆ เข้าด้วยกัน สำหรับทำความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนและส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงองค์การ อันนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร

ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ทั้งยังช่วยให้การทำงานบรรลุผลสำเร็จ และเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพ

การเล็งเห็นเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรม หมายถึง วิธีการมองและการทำความเข้าใจในบริบทของสังคมของผู้บังคับบัญชาตำรวจในสถานีดำรวจภูธรในจังหวัดชุมพร โดยต้องสามารถจับประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจในเรื่องที่แตกต่างสำหรับการกำหนดกลยุทธ์ที่ช่วยให้เกิดความร่วมมือจากประชาชน และภาคีเครือข่ายในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ และเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพ

การพัฒนาความชำนาญทางด้านเทคโนโลยี หมายถึง วิธีการพัฒนาการบริหารงานทางด้านเทคโนโลยีของผู้บังคับบัญชาตำรวจในสถานีดำรวจภูธรในจังหวัดชุมพร โดยเฉพาะเรื่องการสื่อสารและการบริหารงานภายในองค์กร ด้วยการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับลักษณะงานขององค์กรมาใช้ในการทำงาน ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาตำรวจต้องมีการพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงาน รวมถึงเป็นแบบอย่างที่ดีในการกระตุ้นใจให้เจ้าหน้าที่เกิดการพัฒนาตนเองเพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การสร้างคู่ค้าธุรกิจและพันธมิตร หมายถึง วิธีการบริหารงานของผู้บังคับบัญชาตำรวจในสถานีดำรวจภูธรในจังหวัดชุมพร เพื่อช่วยให้องค์กรมีเครือข่ายและพันธมิตรในการทำงานเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการบรรลุผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ แนวทางดังกล่าวยังช่วยให้องค์กรเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับพันธมิตรหรือภาคีเครือข่าย ซึ่งนำมาสู่การพัฒนาและปรับปรุงวิธีการทำงานที่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน รวมถึงช่วยสนับสนุนให้เกิดการพัฒนารูปแบบและวิธีการทำงานใหม่ ๆ ที่สามารถตอบสนองกับความต้องการของประชาชนได้อีกด้วย

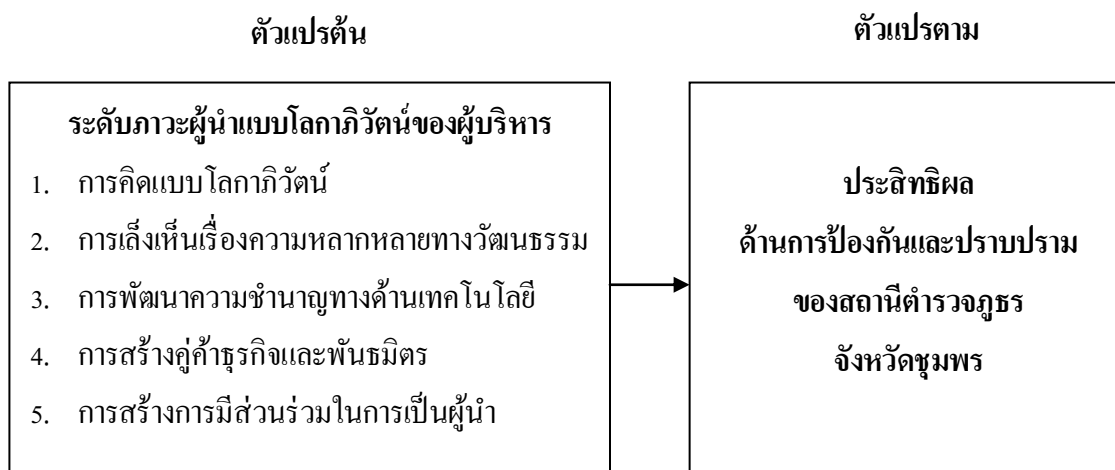
การสร้างการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้นำ หมายถึง วิธีการบริหารงานของผู้บังคับบัญชาตำรวจในสถานีดำรวจภูธรในจังหวัดชุมพร ที่ช่วยให้องค์กรมีวิธีการดำเนินกิจกรรมที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยใช้การสร้างบรรยากาศ การสร้างช่องทางที่หลากหลายในการแลกเปลี่ยนและให้ข้อมูล และการกระตุ้นใจเพื่อให้ผู้ปฏิบัติเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กร ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการยอมรับและเต็มใจร่วมดำเนินกิจกรรมที่เกิดขึ้น และผู้บังคับบัญชาตำรวจต้องสร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมในระดับต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องอีกด้วย

ประสิทธิผล หมายถึง ความสามารถของสถานีดำรวจภูธรในจังหวัดชุมพรในการบรรลุเป้าหมายตามภารกิจของงานด้านการป้องกันและปราบปราม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดที่เหมาะสมกับการวิจัยครั้งนี้ ได้นำแนวคิดภาวะผู้นำยุคโลกาภิวัตน์ของ โกลด์สมิธและคณะ (Goldsmith & Others, 2002) ได้นำเสนอถึงคุณลักษณะที่สำคัญต่อการเป็นผู้นำที่มี ประสิทธิภาพในยุคโลกาภิวัตน์ไว้ 5 ประการ คือ การคิดแบบโลกาภิวัตน์ (Thinking Globally) การเล็งเห็น เรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Appreciating Cultural Diversity) การพัฒนาความชำนาญทางด้าน เทคโนโลยี (Developing Technology Savvy) การสร้างคู่ค้าธุรกิจและพันธมิตร (Building Partnership and Alliances) และการสร้างการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้นำ (Sharing Leadership) มากำหนดเป็นตัวแปรต้น และนำแนวคิดเรื่องประสิทธิผลด้านการป้องกันและปราบปรามของสถานีตำรวจภูธรจังหวัดชุมพร (สถานีตำรวจภูธรจังหวัดชุมพร, 2553) มากำหนดเป็นตัวแปรตามในการวิจัยครั้งนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาการทำงานของสถานศึกษารวบรวมจังหวัดชุมพรต่อไป
2. นำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการศึกษาต่อ และเพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม และเพื่อเป็นประโยชน์แก่นักวิชาการ นักศึกษาและบุคคลทั่วไปที่สนใจต้องการนำข้อค้นพบจากการวิจัยไปพัฒนาต่อยอดต่อไป